1846. Nº. 1. ZEG

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

WOENSDAG, 6 DECEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar, de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 15 December.

Men verneemt, dat onze verdienstelijke landgenoot, de met roem bekende Graveur J. de Mare, thans verblijf houdende te Parijs, door Z. M. benoemd is tot Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw.

— Door de Nederlandsche Handel-Maatschappij is bevracht het brikschip Willem, Kapit. J. C. Schröder, naar Macassar en Batavia.

— Uit Grave wordt van den 13den gemeld, dat de Maas met drijfijs was, zoodat reeds de gierpont was weggenomen, doch er werd nog geregeld met de halve pont en schuitjes overgezet.

— Bij besluit van Z. M. van den 10den dezer is bepaald: dat van *Maandag den 21sten tot en met Donderdag den 24sten December aanstaande*, alsmede op *Maandag en Dingsdag den 28sten en 29sten dier maand*, bij de Nederl. Bank en bij de Agenten van 's Rijks Schatkist op de gewone kantooruren, ter inwisseling kunnen worden aangeboden *de oude stukken van een gulden en van een halven gulden*, tegen voorloopig in omloop blijvende oude munten, of wel tegen nieuwe zilveren munten, of ook tegen muntbiljetten. De ontvangers der belastingen zullen de inwisseling bevorderen door overneming tot op den 28sten December aanstaande, met uitzondering van de Zon- en Feestdagen, van de buiten koers gestelde specie tegen andere, zooveel hunne kassen dit toelaten. Bovengemelde muntstukken worden met den 25sten December aanstaande buiten omloop gesteld.

— De *Staats-Courant* deelt mede het berigt eener geldleening ter som van een millioen gulden, uitmakende de vierde reeks der geldleening van acht millioen gulden, tot goedmaking der kosten van droogmaking van het Haarlemmer-meer, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 5 December 1846, geschiedende ingevolge de wet van 22 Maart 1839, ten bedrage van een millioen.

De beschikking over het overblijvende millioen gulden tot aanvulling van het voorschreven kapitaal van acht millioen gulden, zal in het jaar 1847 geen plaats hebben.

De rente zal loopen tegen vier en een half ten honderd in het jaar, ingaande met 1 Januarij 1847.

Met de aflossing zal een aanvang worden gemaakt met het jaar volgende op dat, in hetwelk de droogmaking voltooid zal zijn; zoodanig deze jaarlijksche aflossing geschieden met niet minder dan een ten honderd van het oorspronkelijk kapitaal, en jaarlijks vermeerderd worden, zoowel met het bedrag der door aflossing bespaarde rente, als met zoodanige grootere sommen, als zullen kunnen beschikbaar gesteld worden uit de fondsen, welke uit de onderneming zullen voortspruiten.

De uitloting zal loopen over al de reeksen der geldleening en dus aanvankelijk over het volle kapitaal van acht millioen gulden.

De uit te geven schuldbrieven zullen kunnen worden gebruikt tot betaling van den koopprijs der droog te maken landen, voor het nominaal kapitaal, met bijvoeging van de verloopene renten, berekend tot den dag op welken de kooppenningen zullen verschuldigd zijn.

De inschrijvingen zullen van Maandag 28 tot en met Woensdag 30 December ingesloten, geopend zijn ten kantore van de Nederlandsche Bank en bij de Agenten van 's Rijks Schatkist in de hoofdplaatsen der provincien, alsmede te Rotterdam, op welke kantoren tevens de betaling der coupons en aflossingen zal plaats hebben.

De inschrijvers zullen gehouden zijn, vóór of op den 10den Januarij 1847, een bedrag van tien ten honderd van de aangenomene inschrijvingen te storten en verder twee termijnen: vóór of op den 1sten Februarij 1847, 50 pCt. en vóór of op den 15den Julij 1847, 40 pCt.

Tot zekerheid worden verbonden de bijdragen tot de kosten dezer onderneming, door de Staten van Holland toegestemd, mitsgaders die, welke door de belanghebbende districten zullen worden verstrekt, alsmede de koopprijs der drooggemaakte landen, en al de voordeelen, welke de onderneming zal opleveren, terwijl 's Rijks schatkist in het ontbrekende zal voorzien.

's GRAVENHAGE, 15 December.

Het heeft H. K. H. Mevrouw de Prinses van Oranje behaagd, aan onzen stadgenoot den Heer K. Fuhri, een fraai gewerkt gouden cylinder horologie te vereeren, als een blijk van Hare tevredenheid over de zorgen, welke door genoemden uitgever voortdurend gedragen wordt voor de fraaije uitvoering van het Jaarboekje Aurora, hetwelk aan H. K. H. is opgedragen, en ditmaal met Haar portret prijkt. Dit portret is door den Heer de Maze te Parijs gegraveerd, naar eene schilderij van den beroemden schilder N. de Keyser.

— Onder de verschillende voordragten van wet, welke men bij de hervatting der werkzaamheden van de Tweede Kamer te gemoet ziet, zal ook behooren een ontwerp tot vaststelling van het tarief van honorarium voor de Notarissen. Het bestaande heeft er de gebreken van doen uitkomen en de ondervinding schijnt aanleiding tot het maken van vele verbeteringen gegeven te hebben. De onderscheidene gewichtige elementen, naar men vernemt, over de zamenstelling van het wetsontwerp zijn gehoord. De voornaamste vragen, die in aanmerking moesten komen, zouden geweest zijn: vooreerst die, welke de werkzaamheden omschrijft, waarvoor honorarium bij de wet moest worden bepaald, en ten andere die, houdende den maatstaf bij de honorariums-bepaling in het oog te houden.

AMSTERDAM, 12 December.

Dezer dagen is in den Raad dezer stad besloten, aan den Heer A. G. van Cappelle, op het door hem gedaan verzoek, een eervol ontslag uit de betrekking van Rector der Latijnsche scholen alhier te verleenen, onder dankbetuiging voor zijne veeljarige diensten, aan deze inrigting bewezen, op welke laatste overweging hem tevens het genot van een jaargeld is toegestaan. Voorts is tot Rector van het nieuwe Gymnasium, hetwelk de thans bestaande Latijnsche scholen vervangen moet en dat met het eind der maand Maart van het volgende jaar in werking zal komen, benoemd de Heer D. J. Veegens, thans Conrector. De betrekking van Conrector is voor alsnog onvervuld, daar de Heeren P. A. T. Waardenburg en J. J. Koning als Praeceptoren aan deze nieuwe inrigting werkzaam zullen blijven.

— Op heden hield de Hoogleeraar Mr. C. A. den Tex, in het Odeon, voor eene zeer talrijke vergadering van toehoorders, de eerste zijner voorlezingen over Graanwetten en Graanhandel.

Na eene korte inleiding over de verkeerde en kwalijk geplaatste zorg, die soms de Regeringen aan den dag leggen bij het regelen en leiden van de nijverheid, wanneer zij deze beter aan haren eigen loop hadden overgelaten, gaat de geëerde spreker over tot het behandelen zijner stoffe. Het onderwerp trachten drie vragen te beantwoorden. Het eerst wat zijn Graanwetten, en welke is de aanleiding tot dezelve? 2°. Welke zijn hare gevolgen? en 3°. Wat heeft men alzoo van dezelve te denken?

Wetten kunnen gemaakt worden en met het doel om den invoer te bevorderen en den uitvoer te belemmeren, en met het geheel tegenovergestelde doel, om door het belemmeren van den invoer of het bevorderen van den uitvoer de laag gezonken graanprijzen te doen stijgen, en aldus den grondeigenaars of landbouwers een beter inkomen te verzekeren, dan die natuurlijke prijzen van de granen hun anders zouden opleveren. De spreker gaat na, welke soort van graanwetten het zijn, welke tegenwoordig met dien naam worden bestempeld, en komt tot de slotsom, dat het niet zijn die besluiten van de 15de, 16de en 18de eeuw, waarbij de uitvoer van granen werd belemmerd of zelfs verboden, maar die maatregelen, die men den naam geeft tot bevordering der belangen van den landbouw, waarbij den grondeigenaars of bebouwers van gronden tot de graanteelt dienende, door eene belasting op den invoer van buitenlandsch graan, bepaalde prijzen hunner voortbrengselen worden verzekerd. Vreemd is het op te merken, hoe daar, waar tegenwoordig de regeringsvormen bestaan, b. v. Engeland, Frankrijk, België, in ons Vaderland zelf, zulke graanwetten zijn vastgesteld; dat dit evenwel geen onmiddellijk gevolg is van die regeringsvormen bewijst de spreker, door voornamelijk ten opzigte van Frankrijk en Engeland de aanleiding na te gaan, die tot het bestaan dezer wetten heeft gegeven.

Het eerste en onmiddellijk gevolg van zoogenaamde graanwetten is de hoogere prijs, tot welken door de wetgeving de granen worden opgedreven. Ook het binnenlandsch graan vermeerdert in prijs, naarmate het buitenlandsche met invoerregten is bezwaard.

De spreker betoogt hoe de graanprijzen aanleiding geven tot het verhoogen of verminderen van de dagloonen, hoe door het rijzen der dagloonen de ondernemingen der nijverheid meer en meer verkleinderd worden, in goedkoopte hunner producten met het buitenland te wedijveren, hoe hierdoor ook de

schijnbaar gemaakt wordt om invoerregten op vreemde producten te doen leggen, hoe aldus het voor het algemeen zoo verderfelijke beschermend stelsel ontstaat, en hierdoor de handel meer en meer verflaauwt, ook hier weder Engeland als voorbeeld aanhalende, waar, door de inverregting op Duitsche graanen en meel, de handel met Duitschland meenen meer dan te verdubbelen, omdat Duitschland deze zijne producten dus niet meer goed als vroeger aldaar kan afzetten.

De beschermende graanwetten dragen zonder twijfel veel toe om landen met granen te doen beplanten, die anders, als daartoe minder geschikt, tot andere einden zouden zijn aangewend. Het is zeker een schoon gezigt, fraaije graanvelden te aanschouwen, doch men gaat daarbij niet na, hoeveel zulks aan de natie wel kost, daar alleen door de kunstig hoog opgevoerde graanprijzen de grondeigenaar of landbouwer in staat wordt gesteld, om gronden voor graanteelt te bestemmen, die er minder voor geschikt zijn. Na betoogd te hebben, dat eigenlijk de graanwetten met zoo zeer de landbouwers als wel de grondeigenaars bevoordeelen, onderzoekt de redenaar, hoe men over die graanwetten te denken hebbe, en draagt eenige redenen voor, waarom men, naar zijn oordeel, over beschermende graanwetten niet gunstig kan denken.

Men beschermt aldus eenen tak van nijverheid ten behoeve van eene bepaalde klasse van ingezetenen en ten koste der natie.

Men noemt die wetten tot bevordering van den landbouw, doch ten onregte; Het is alleen de graanteelt, die zij bevorderen.

Graanwetten zijn voorts privilegien, ten behoeve van eene klasse van ingezetenen, ten koste der natie. Zij verzekeren aan eene klasse van voortbrengers bepaalde inkomsten, die aan anderen niet worden verzekerd.

De beschermende graanwetten worden door sommigen aangeprezen, als oorzaak zijnde, dat een land geheel alleen in zijne eigene behoeften voorzien kan; doch immers de voortbrengselen van onderscheiden landen zijn verschillend, juist om het onderling verkeer tusschen dezelve daar te stellen. De spreker onderzoekt verder, of onze graanteelt dan wezentlijk van alle bescherming is ontbloot, en of men daar niet toe brengen moet al die kosten van vracht, verzekering, verwerking, enz., die uit den aard der zaak de prijzen van het buitenlandsche graan verhoogen.

Na over het verderfelijke der schaalregten voor den ondernemingsgeest te hebben gesproken, en hoe zij bij lagere binnenlandsche graanprijzen de buitenlandsche granen met een hooger regt belasten, dan waaraan zij anders bij hoogeren prijs der inlandsche granen zouden onderworpen zijn, toont de spreker aan, hoe de veranderlijkheid der wetgeving op het stuk der granen ook tegen die graanwetten pleit. Vroeger was het doel den uitvoer te verhinderen en den invoer te beschermen, in lateren tijd (bij ons met 29 December 1835) belemmerden zij den invoer, en eerst nu komt men, ten gevolge vooral van de min gelukkige oogsten, weder tot het oude beginsel terug: het bevorderen van den invoer.

Eindelijk, zegt de redenaar, zijn er sommigen, die beschermende regten en zoo ook graanwetten verdedigen, omdat andere landen, met welke wij te mededingen hebben, minder belastingen hebben, en dus hunne waren goedkooper kunnen afzetten. Doch wanneer reeds de ten behoeve der schatkist gevorderde belastingen op zich zelve hoog zijn, is dit geene reden om de lasten nog te vermeerderen met andere, die als bescherming zouden moeten worden opgebragt.

— Het getal der zieken in de beide gasthuizen dezer stad, zoo der ingebragte als het totaal der in behandeling zijnde, is merkelijk minder dan verleden week. Toen waren er ingebragte 247, thans tot op gisteren 11 December 217: het getal aanwezige dat destijds 1623 was, is thans 1617, en zou nog meer verminderd zijn, ware het niet dat de tegenwoordige strengheid van het weder het volkomen herstel en daaraan verbonden vertrek van vele kranken vertraagde. De sterfgevallen bij den Burgerlijken Stand aangegeven, waren 235.

ZUTPHEN, 8 December.

De alhier gevestigde afdeeling der Nederl. vereeniging *tot Afschaffing van Sterken Drank*, hield den 4den dezer hare tweede algemeene vergadering. De meesten der leden en begunstigers, benevens vele genoodigden waren tegenwoordig, terwijl meerdere aanvragen ter bijwoning dezer vergadering, door bestuurders, wegens de beperktheid van het lokaal, waren afgewezen. Zij werd door den Wel-Eerw. Heer J. C. van de Velde, als Voorzitter, met eene toepasselijke redevoering geopend.

Een hoogst aangenamen avond leverde voorts deze vergadering een ieder op, die belang stelt in het heil van den evenmensch, en ook wat wij hier zagen en hoorden, doet ons den tijd tegenzien, waarop eindelijk in Nederland veler oogen zich openen voor den vijand, die in den sterken drank allerwege maatschappelijke, huiselijke en bijzondere welvaart ondermijnt en verstoort. Staande de vergadering reeds meldden zich eenige nieuwe leden aan.

LEEUWARDEN, 12 December.

Op de aanbevelingslijst van het Provinciaal Geregtshof alhier voor de Staten der Provincie, ter vervulling eener vacature in dat Hof, zijn geplaatst de HH. Mrs. Hoyer, Officier bij de Arrondissements Regtbank alhier; C. Alberda, Regter in gemelde Regtbank; U. A. Everts, President van de Regtbank te Heerenveen; D. J. A. Baron van Haersma tot Slooten, Regter in de Regtbank alhier; H. U. Huguenin, Regter in de Regtbank te Sneek, en C. C. C. Warmolts, Procureur bij gemeld Hof.

GOES, 9 December.

Gisteren vertoonde men alhier de bijzonderheid van nieuw aardappelen, gewonnen van poters van dit jaar, welke eerst in de laatste dagen van Augustus waren in den grond gelegd. Deze aardappelen onderscheidden zich van het eerste of gewone gewas, door bijzondere zuiverheid van smaak en heerlijkheid, en hadden de grootte van een gewonen winter-aardappel.

BREDA, 11 December.

Gisteren is er een verschrikkelijke brand ontstaan, op de hoeve van Z. K. H. nabij Klundert, en bewoond door de weduwe Huysmans, waarin 10 paarden, 25 stuks hoornvee, benevens eene aanzienlijke voorraad graan, hooi en stroo, eene prooi der vlammen is geworden. De brand wordt aan verregaande kwaadwilligheid toegeschreven, ten gevolge van het niet beantwoorden aan den inhoud van eenen met de hevigste bedreigingen gepaard gaanden brandbrief. Men spreekt van nog 6 of 7 andere brandbrieven, in die omstreken gelegd, en dat de onbeschaamdheid zoo ver gedreven wordt, dat door een der bedreigde personen, de geëischte som, doch onder bewaking, op de bepaalde plaats nedergelegd zijnde, hem heden een tweede schrijven gewerd, waarbij men hem waarschuwde om die som op eene andere plaats onbewaakt te bezorgen, vermits hem anders hetzelfde lot zoude te beurt vallen, als aan de gezegde hoeve.

De Heer Subst. Officier de Welkeboin bevindt zich sedert eergisteren dadtend op de plaats des onheils, ten einde een geregtelijk onderzoek in te stellen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

VEREENIGDE STATEN.

In de zes eerste maanden eindigende met 31 October, zijn te New-York van vreemde havens aangekomen 1339 schepen, metende 383,803 ton, onder welke uit Nederland 12 met 4309 ton.

— In brieven van Mexico wordt het gerucht wedersproken, als zou Santa Anna zich meester hebben gemaakt van 2 millioen dollars, voor Engeland bestemd. Die Generaal schijnt integendeel voorzorgen te hebben genomen, om dat geld behouden Tampico te doen bereiken. Men vernoemt ook dat de Mexicaansche Regering stellig van plan is de conversie der buitenlandsche schuld te bewerkstelligen en de renten dier schuld te betalen.

SPANJE.

MADRID, 6 December.

Z. K. H. de Infant Don Hendrik, vergezeld van den Burggraaf Gonzales Arilao, Secretaris der Spaansche Ambassade te Parijs, is gisteren avond alhier aangekomen.

Balen mogen ten acht ure zijn hier, even als in de provincien, de verkiezings-operatien aangevangen. Overmorgen zullen de verkiezingen der hoofdstad bekend zijn. Men denkt dat de Heeren Van Pidal, Martinez de la Rosa, de Pavia en Perez verkozen zullen worden.

Morgen zullen de noodige fondsen naar Londen en Parijs verzonden worden, tot betaling van het halfjaar rente der 3 pCt.

PORTUGAL.

LISSABON, 1 December.

De hoofdmagt der Koningin onder den Generaal Saldanha voor Santarem, is 6500 man sterk, doch volgens bijzondere berigten zou hij niet ongeneigd zijn, het pas ingevallen regenachtig weder tot een voorwendsel te baat te nemen, om de krijgsverrigtingen voor een paar maanden te schorsen. Saldanha werd nu langs den Taag van alle benoodigdheden voorzien, waartoe de Regering door eene leening van bijna *f* 900,000 bij de Bank, thans in staat was gesteld. Er kwamen nog gedurig overloopers van de opstandelingen, die grootendeels tot het staande leger behoorden.

De Regering had aan de Edellieden in keus gegeven, om of de wapenen op te vatten of het land te verlaten. Velen hadden tot het laatste besloten; onder deze ook de Hertog van Palmella, welke zelfs onder de verdenking lag, geld aan de opstandelingen gezonden te hebben.

ITALIE.

ROME, 30 November.

De Kardinaal Ostini heeft aan de belanghebbende geestelijke Besturen den volgenden brief gezonden:

Het bestuur der weldadige vereenigingen, voornamelijk der vrome stichtingen, waardoor derzelver huishouding geregeld wordt, maakt eene opgave van hare inkomsten en uitgaven dringend noodzakelijk. Derhalve wil Z. Heil. onze Heer, dat gij aan de rentmeesters van nonnenkloosters, van conservatorien, broederschappen, hospitalen en lombarden in uwe jurisdictie, bevelt, een naauwkeurigen, uitgewerkten staat der inkomsten en uitgaven van elk dezer inrigtingen op te maken. Deze staten moeten door de rentmeesters eigenhandig onderteekend, door personen, die gij daarmede zult willen belasten, onderzocht en door u aanvaard worden.

OOSTENRIJK.

Het verspreide gerucht van eene ernstige ziekte van Prins von Metternich is geheel en al bezijden de waarheid. De hoogbejaarde Staatsman, die reeds zijn 73ste jaar bereikt heeft, is wel eenigzins ongesteld geweest, maar is thans weder geheel welvarend.

— De bevolking van Weenen bevat tegenwoordig 410,947 zielen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 11 December.

Bij een kabinetsorde is verboden, dat de fabriekanten met hunne arbeiders kleinhandel drijven, of in hunne werkplaatsen kroegen houden; wegens het groot misbruik dat zoowel van het een als van ander gemaakt werd.

— De Koning heeft, ten gevolge van de menigte landverhuizingen uit zijne Staten, de domeinen in de provintiën Pruissen en Posen tot kolonisatie aangegeven. De kolonisten zullen 60 morgen in erfpacht bekomen, tot 99 of indien de grond slecht is, 5 jaren van pacht vrij zijn. Zij zullen echter eene kleine borgstelling moeten betalen, welke hun later zal terug gegeven worden, indien zij de goederen wel besturen.

— Gedurende de laatste 10 jaren is het getal dieren alhier met 10 pCt. vermeerderd; men telt hier bij eene bevolking van 400,000 inwoners omtrent 35,000 gelukzoekers, en dat zijn nog wel zulke die met de justitie in aanraking zijn geweest.

— Gisteren is te Munster door den Regeringsraad Krabbe, op de Apostelgalerij van den Dom, aan de inwoners bekend gemaakt, dat het lid van het Dom-kapittel, Georg Kellermann, een grijsaard van 70 jaren, tot Bisschop verkozen was. Die keus heeft algemeen genoegen gegeven.

ENGELAND.

LONDEN, 12 December.

De sterftlijsten toonen eene vermeerdering aan van 300 lijken in deze boven de vorige week.

— Het onderzoek ingesteld naar de onlangs plaats gehad hebbende gasontploffing in de kolenmijn te Chorley, heeft doen zien, dat te zoowel daar als elders vele vrouwen in mansklederen werkzaam zijn, daartoe aangespoord wegens het hooge dagloon.

— In eene bijeenkomst van de deelhebbers der *Peninsular and Oriental Steam Navigation Company*, den 8sten dezer in deze hoofdstad gehouden, is het dividend over het afgeloopen jaar, sluitende met 30 September laatstleden, op 8 ten honderd bepaald. De maatschappij bezit thans 21 stoomschepen, welke de dienst waarnemen tusschen Southampton en Calcutta, Madras en Ceylon. Men verwachtte dat in den loop des volgenden jaars de vaart tusschen Bombay en China zou geopend worden. De verbinding van Calcutta met de stoombootlinie naar China, over Singapore, en ook de verlenging van die van Hong-Kong tot de noordelijke haven van Shanghai, was bij het bestuur der maatschappij in overweging. De reiskosten tusschen Southampton en Calcutta, door Egypte, volgens tarief dat met Maart 1847 in werking zal komen, en die tot hiertoe 143 £ bedroegen, zullen tot 127 £ dalen, ook ten gevolge van beschikkingen van den Egyptischen Pacha.

— In de vergadering van het Dublinsche Genootschap voor intrekking der unie, van den 7den December, heeft O'Connell het voorstel gedaan, om onderhandelingen met de leiders der partij van het jonge Ierland te openen ter verzoening. Hij heeft aan deze toegevendheid zekere kleur willen geven door te beweren, dat hij thans overtuigd was geworden, dat deze partij niet tot stoffelijk geweld hare toevlugt wilde nemen, om de afscheiding van Ierland tot stand te brengen. Zijn voorstel is aangenomen, en in den omtrek van den 8sten zijn te Dublin geschriften aangeplakt, waarop het woord: verzoening, met groote letteren te lezen was. Dien avond zou verder over deze zaak worden gehandeld.

De meerderheid der leiders van het jonge Ierland scheen geneigd om de toegereikte hand van O'Connell aan te nemen; doch anderen volhardden in hunnen tegenstand.

Te Dublin heeft het groote verbazing opgewekt, dat O'Connell, na door het jeugdige Ierland in openbare volksvergaderingen zoo vinnig te zijn aangevallen, op eens omtrent die tegenstanders eenen honigzoeten toon aanneemt. Onder de plannen die de volksleider thans te voorschijn brengt, behoort ook het sluiten eener geldleening van 80 millioen ponden of 360 millioen guldens om in den heerschenden nood der Ieren te voorzien. De verbazende grootheid dier som en de omstandigheid, dat hij het leenen daarvan in verband brengt met eene schuldvordering van 60 millioen ponden, die Ierland op Engeland zou hebben, maken het moeijelijk te gelooven, dat hij het met dit denkbeeld ernstig meent.

De hooggaande nood der Ieren is intusschen maar al te wezentlijk. Niettegenstaande de opofferingen der Engelsche regering om een deel der natie aan het werk te houden en de pogingen van de commissiën van onderstand, sterven daar vele menschen van honger en gebrek. Op sommige plaatsen, zoo als te Skibbereen, in het graafschap Cork, heerscht eene ziekte, die de geneesheeren de hongerkoorts noemen. Door die ziekte, zoowel als door den loop, het gevolg van houde ongemak en slecht voedsel, worden honderden aangetast en weggesleept. In geen der ellendige hutten, waarin de geneesheeren of andere menschenvrienden bij deze treurige gelegenheid doordringen, hebben de lijdende bewoners ander deksel, dan de lompen, waarmede zij zich kleden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 December.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft aan de prefecten der departementen eene circulaire gericht, in welke hij die beambten aanbeveelt, in de gasthuizen steeds naauwkeurig toezigt te doen houden, dewijl hij de zieken herhaalde pogingen tot proselytenmakerij zijn aangewend.

BELGIE.

BRUSSEL, 12 December.

In de Kamer van Vertegenwoordigers wordt thans beraadslaagd over de wet tot het openen van credieten voor het verleenen van onderstand aan de arme bevolking in Vlaanderen en elders. De Regering had daartoe 1,200,000 fr. aangevraagd, maar de Vertegenwoordigers willen die som tot 2 millioen brengen, benevens nog 800,000 fr. voor het aanmoedigen der vlasnijverheid, ontginningen in het Kempenland enz.

Deze beraadslagingen gaven aanleiding tot heftige verwijten van tegenstanders der Regering, die uitweidden over den beklagelijken toestand des lands, en het onbekende der aangewende middelen, om daarin verbetering te brengen. Zij hopen op eene verandering van het Ministerie.

STADS BERIGTEN.

KENNISGEVING.
Nationale-Militie.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Stad LEYDEN, gezien hebbende art. 21 der Wet voor de Nationale-Militie, van den 8sten Januarij 1817, waarbij aan de manschappen, dienende bij de Nationale-Militie, wordt toegestaan, dat ingeval zij, *na hunne inlijving*, eene der vrijstellingen mogten hebben bekomen die bij art. 91 en 94 van gemelde Wet zijn uitgedrukt, zij daarvan ten spoedigste aangifte kunnen doen aan het Bestuur der Gemeente, voor welker contigent zij zijn uitgemarcheerd; —

Roepen bij deze op, zoodanige bij de Militie voor zich zelven dienende manschappen, *die door het overlijden van hunnen vader, of hunne moeder, weduwe zijnde, of door regterlijke echtscheiding hunner ouders, of door overlijden van een of meer broeders*, voorgevallen na hunne inlijving, zijn geworden:

Eenige wettige zonen, tevens eenige kinderen zijnde.

Kostwinners van moeders of grootmoeders, weduwen zijnde, of in regten gescpareerd.

Kostwinners van onderlooze broeders of zusters.

Of eenige broeder van een onverstelbaar gebrekkigen broeder.

Om, uiterlijk voor of op den 5den Januarij 1847, schriftelijke aanvrage om ontslag, met opgave der redenen, in te leveren op de Secretarie dezer Stad, 's morgens van tien tot twaalf ure, en in de opgave alzoude ten duidelijkste te vermelden, bij welk Regiment of Bataillon zij, door of voor wien die aanvrage geschiedt, dienende zijn; — Zullende, na opgemelden dag, geene aanvrage ten fine voormeld meer kunnen worden aangenomen.

Wijders roepen Burgemeester en Wethouders mede bij deze op, alle zoodanige Jongelingen, welke aan de loting voor de Nationale-Militie in het aanstaande jaar behooren deel te nemen, welke *niet zijn geboren binnen deze Stad*, en voor zoo verre dezelve niet mogten zijn voorzien van eene geboorte akte, om zich van heden af tot en met den 30sten December aanstaande aan te melden ter Secretarie dezer Stad, des morgens van tien tot twaalf ure, voorzien van eene juiste opgave van den tijd en plaats huunner geboorte, als wanneer van Regeringswege dezelve zal worden aangevraagd en alzoo hun belang ten deze bevorderd.

Aldus gedaan en gepubliceerd bij H. H. Burgemeester en Wethouders der Stad *Leyden*, op den 14den December 1846.

DU RIEU.

Ter ordonnantie van dezelve,

BUTTKAMER.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, brengen mits dezen ter kennisse van de belanghebbenden, dat van den Heer Controleur der Directe Belasting is ontvangen het Tweede Kwartaals Kohier voor de Belasting op het Personeel, dienst 1846 en 1847, hetwelk op den 8sten dezer maand is executoir verklaard, en op heden aan den Heer Ontvanger verzonden.

DU RIEU.

Leyden, 15 *December* 1846.

Ter ordonnantie van dezelve,

BUTTKAMER.

CORRESPONDENTIE.

X. X. wil eene petitie aan de burgers en ingezetenen dezer stad hebben gericht tot afschaffing van twee gebruiken, het eerste, HET GROETEN door afneming van den hoed, als zijnde bij winterdag eene beleefdheid die buitengemeen geschikt is om iemand een verkoudheid op den hals te halen, en dat wel niemand zulk een verbewijs van hoofdontblooting tot dien prijs van zijne medeburgers verlangen zal, terwijl het ophouden van den hoed daarom nog geene burgerlijke beleefdheid behoeft uit te sluiten, vermits ieder zich gaarne met een teeken van bereidwilligheid tot groeten zou vergenoegen, in den trant als zulks bij krijgslieden in gebruik is.

Verder ijvert X. X. tegen het onverstaanbaar gebruik van NIEUWJAARS KAARTJES rond te brengen; hij wil de burgerij ernstig vermaand hebben van toch die ceremonie, die geene waarde heeft en waaraan niemand eenige waarde hecht, na te laten. Algemeen schijnt men het over de bespotelijkheid van dit gebruik eens te zijn, waarom, het dan niet afgeschaft, of is de redelooze reden dat men het zoo vele jaren plagt te doen, geldig genoeg, om eene algemeen erkende dwaasheid in stand te houden?

Bijna niemand durft de eerste zijn om iets na te laten: dan als een daad van beleefdheid bij de Maatschappij geijkt is, meent hij meen niet nu gerust aan zijne uitnoodiging kan geheel geven, omdat men zou begrijpen dat hij die geen kaartjes meer gaf, zulks niet ten gevolge dezer uitnoodiging; terwijl daarenboven reeds in sommige steden van ons vaderland in het vorig jaar de Nieuwjaars-kaartjes zijn verbannen.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 14den December de Heer W. V. H. van Gulick, van ... geboortig, in de Medicijnen, na verdediging zijner Dissertatie: *de Cura Strictura Urethrae.*

... 20ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse.

9de Lijst. No. 17414 een prijs van *f* 1,000.
10de » Geene.
11de » Geene.
12de » Geene.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel door Gods goedheid van eenen ZOON, Vrouwe FRANCONA DIDERIKA VAN HALTEREN, geliefde Echtgenoote van

Mr. A. O. E. GRAAF VAN LIMBURG STIRUM.

LEYDEN, 11 December 1846.

LEYDEN den 14den December 1846. Heden verloste, voorspoedig van een welgeschapen ZOON, JOHANNA TIDEMAN, geliefde Echtgenoote van

D. L. VAN MARLE.

Eenige en algemeene Kennisgeving zoo binnen als buiten deze Stad.

Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 67 jaren, Vrouwe SARA HENRIETTE WEYLAND, Weduwe van den Wel Edel Geboren Heer EVERT BODEL NYENHUIS.

LEYDEN, 10 December 1846.

Gevoelig voor de deelneming onzer Vrienden en Bekenden, wegens het overlijden onzes Vaders en Behuwd-Vaders ADRIANUS VAN 'T HOFF, zoo betuigen wij door deze onzen hartelijken dank.

Uit aller naam,
F. VAN 'T HOFF.

Bij Brieven van Meerderjarig-verklaring door den Hoogen Raad der Nederlanden op den 11den November 1846 verleend, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 28sten November 1846, No. 20, en geregistreerd te *'s Gravenhage* den 9den December daaraanvolgende, zijn aan PIETER ZEESTRATEN, *Landman*, wonende te *Warmond*, doch wettig gedomicilieerd te *Noordwijkerhoek*, Kanton *Noordwijk*, gegeven al de Regten bij de Wet aan Meerderjarigen toegekend, behoudens de bepaling van Art. 478 van het Burgerlijk Wetboek.

Geschiedende hiervan openbare aankondiging ter voldoening aan Art. 486 van hetzelve Wetboek.

's Gravenhage, G. VAN DER JAGT WZ.,
10 *December* 1846. *Procureur bij den Hoogen Raad.*

Voorloopige Aankondiging.

VEILING EENER ZIEDERIJ VAN ZACHTE EN HARDE ZEEP.

Men is voornemens tegen het einde van Februarij of begin van Maart 1847, te *Leyden* publiek te veilen, de sedert onheugelijke jaren aldaar met het beste succes gedrevene en zoo gunstig gelegene **ZEEPZIEDERIJ** van **Zachte en Harde Zeep**, genaamd het *Anker*, met alle daarbij behoorende Gebouwen, Loog- en Oliebakken, drie groote Zeep-, Loog- en kleinere Ketels, benevens alle benoodigde Gereedschappen; de aan dezelve verbondene **PATENTOLIE-FABRIEK**, een en ander voor weinige jaren bijna geheel vernieuwd; verder het aan dezelve belendend WOONHUIS, voorzien van 10 Kamers, Kelder, Keuken, Zolders en meerdere Commoditeiten, benevens KOETSHUIS en STALLING voor 2 Paarden, staande en gelegen op de Haarlemmerstraat en uitkomende op den Ouden Rhijn.

Bovengemeld Perceel blijft inmiddels *uit de Hand te Koop*, in welk geval de Eigenaar bereid is alle mogelijke inlichtingen te geven, terwijl des verkiezende de Koppenningen voor een groot gedeelte op het Pand kunnen gevestigd blijven.

Nadere informatiën ten Kantore van den Eigenaar, Ouden Rhijn No. 118.

De Ondergeteekende heeft de eer zijne Begunstigers, als **Molenmaker** en **Huis-Timmerman**, te bedanken, voornemens zijnde met het begin van het volgende jaar zijn beroep, dat hij sedert 55 jaren heeft uitgeoefend, te kwiteren.

Uit dien hoofde zijn bij hem *TE KOOP* onderscheiden soorten van droog Timmer, Sparren- en Azijnenhout, Gereedschappen, beste Kelder-Winden, een driemaal gebruikte nieuwe As-Reep met Steek-Reepen en Blokken, geschikt voor de hoogste Molens; eenige gebruikte As-, Roe-Reepen en ligtere Touwen, Schuf-Loopen en Lei-Hoofden, Steek-Reepen en Kettingen, een Trek- en andere Vijsels met Kokers, onderscheiden Ladders, een nieuwe en een gebruikte Vijsel, eene Hand-Watermolen, eene Schuit, eene groote Mallejan, Pompboor, Draaibank en eene Hout-Loos.

Een goed, groot, wel-onderhouden HUIS, voorzien van vele Gemakken, behangen Kamers, Kenken, Kelder, groote Zolders, Tuin, 2 Beeren- en 1 Amsterdams-Pompen enz., staande op den Nieuwen Rijn, het aangenaamste gedeelte van de Stad *Leyden*. Te bevragen bij JOHs. V. D. GAAG, Wijk VII ...

HUIS EN ERF, staande en gelegen te *Leyden*, aan de Zuidzijde van de Hoogewerd omtrent de Rijnstraat, Wijk III, No. 319, waarin 3 Beneden- en 2 Boven-Kamers, Keuken, Kelder, Binnenplaats, Droogzolder en verdere Commoditeiten, op den 12den dezer maand in het *Heeren-Logement* aan den Burg alhier Geveild en in Bod gebragt op ..... *f* 800,
later Verhoogd met ..... - 100,
zal aldaar op den 19den dezer maand, des avonds ten 6 ure bij Afslag worden verkocht.

Dit Perceel, waarvan de Boven-Kamers gedurende omstreeks 20 jaren verhuurd zijn geweest voor minstens *f* 100 per jaar, kan den 1sten Januarij 1847 in gebruik worden genomen en dagelijks bezigtigd van 10 tot 1 ure, en worden daarop inmiddels nog Verhoogingen aangenomen tegen genot van *een vijfde* voor iedere Verhooging, ten Kantore van den Notaris A. WYNSTROOM, te *Leyden*.

Het HUIS EN ERF, staande en gelegen te *Leyden*, aan de Oostzijde van de Koepoortsgracht omtrent de Kijfhoekstraat, waarin hetzelve een uitgang heeft, Wijk II Nos. 122, bevattende 3 Beneden- en 2 Boven-Kamers, Keuken, Kelder, Binnenplaats, Droogzolder en verdere Commoditeiten, op den 12den dezer maand in het *Heeren-Logement* aan den Burg alhier Geveild en in Bod gebragt op ..... *f* 1000,
zal aldaar op den 19den dezer maand des avonds ten 6 ure bij Afslag worden Verkocht. Kunnende inmiddels worden Verhoogd tegen genot van *een vijfde* voor iedere Verhooging, ten Kantore van den Notaris A. WYNSTROOM, te *Leyden*.

De Boekhandelaar **W. H. VAN HEYNINGEN** te *Utrecht* heeft alom verzonden, de 1ste Aflevering van een Werk, getiteld:

BIOGRAPHISCH WOORDENBOEK

VAN ALLE IN DEN BIJBEL VOORKOMENDE PERSONEN,
onder Hoofd-Redactie van
H. VAN HEYNINGEN,
onder medewerking van onderscheidene met lof bekende Predikanten.

HH. Studenten in de Theologie worden vooral op deze onderneming attent gemaakt, als zijnde het eenig Werk van dien aard in onze taal, en hoewel praktisch geschreven, zoodat ook den beschaafden Lezer een hoogst nuttig Handboek hierdoor gewordt, zal men echter het best dat hierin ook voor HH. Theologanten gelegen is, wel niet behoeven te betoogen.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 14 DECEMBER.

			Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld.	à 2½	pCt.	59 1/16	59 3/16	59 1/16
Dito dito	» 3	»	71 1/8	71 1/8	71 1/16
Dito dito	» 4	»	92	92 1/16	92 1/16
O. I. Leening	» 4	»	92		
Amortisatie Syndicaat	» 3½	»			
Handel-Maatschappij	» 4½	»	173 1/16	173 1/8	173 1/8
Haarlemmermeer	» 5	»			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½	»			
Aand. Holl. Spoorweg Maatschap.	»	»			
BELGIE, Certificaten	» 4½	»			
Dito Dito	» 2½	»			
Dito. bij ROTHSCHILD	» 2½	»	51 7/8	52	
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85	» 5	»	21 1/4		
Dito bij dito, onbep. stukken.	» 5	»	20 1/8	20 1/16	
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	31 1/8	31 3/16	31 1/8
Coupons Ardoins	»	»	18 1/16	18 1/8	
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	36 1/8	37 1/16	36 7/8
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	105 1/16		
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	104 1/16	104 1/8	
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	96 1/8		
Dito bij HOPE	» 4	»	88 1/8	88 1/4	88 1/8
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4	»	88		
Certificaten te Hamburg	» 5	»			
Inschrijving in Assign.	» 6	»			
Certificaten van dito	» 6	»	69		
POLEN, Certificaten	» 4	»			
Dito Aandeelen met Loting	fl. 300	*f*			
Dito dito	» 500	»			
PRUISSEN, Loten van 50 R.	»	»			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank	» 5	pCt.			
Idem	» 4	»			
Oblig. Metalliek	» 5	»	104 1/8		
Idem	» 2½	»	57 3/8		
Aandeelen, 28 Mei 1834	*f* 500	*f*			
Idem 1 April 1839	*f* 250	*f*			
NAPELS, Certif. bij Lam. en Bouw. à 5		pCt.			
BRAZILIE	» 5	»			
AMERIKA	» 6	»			
Dito Bankactien	» 5	»			
MEXICO	» 5	»	21 1/8	22 1/4	21 1/8
VENEZUELA	» 2	»			

Te Leyden, ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.